

Osmaniye Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Merkezi'nde Yaşatılan El Sanatlarımızdan Kanaviçe Örnekleri

Samples of Our Handicrafts Survived at Osmaniye Municipality Art and Vocational Education Center

Dr. Öğr. Üyesi Semra Kılıç Karatay

Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Öğretmenliği, semra.kilic@hotmail.com, Aksaray Türkiye.

ORCID: 0000-0002-0773-5021

ÖZET

Kültür miraslarımız içinde Türk el sanatlarımızın önemli bir yeri vardır. El sanatlarımız içinde işleme sanatı kültür değerlerimizi yansıtan ve günümüzde de canlılığını koruyabilen, el emeği isteyen bulunduğu bölgenin sosyal- kültürel yapısını gösteren tarihi belgelerdir. İşlemeler Türk sanatları içinde önemli bir yere sahiptir. İşleme yapılırken duygu ve düşünceleri ifade edebilmek için işlenen motifler, insanın iç dünyasını dışarı yansıtmaktadır. Kanaviçe Anadolu'da en yaygın işleme çeşididir. Kanaviçe işleme ipliklerinin iğne ve el ile kumaş deliklerden geçirilmesi ile işlenmektedir. Anadolu'da kadınların el emeği ile işlediği işleme örnekleri yaşanan coğrafyaya göre biçimlenmiş renk ve desen kompozisyonları duygu ve düşüncelere göre biçimlenmiştir. Günümüze gelebilen ve yoğun ilgi gören sanatlarımızdan olan kanaviçe işlemlerini gelecek nesillere aktarma çalışmaları yapılmaktadır. Özellikle resmi kurumlar bünyesinde açılan kadın aktivite merkezleri, halk eğitim merkezleri gibi birimlere bağlı kurslar açılmaktadır. Osmaniye Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Merkezi bu birimlere bir örnektir. OBEM bünyesinde açılan el sanatları kurslarından olan kanaviçe işleme kursları yıllardır aktif olarak işlemektedir. Çalışma konusu olarak belirlenen OBEM Kanaviçe kurslarında üretilen çalışma örnekleri hakkında genel bilgiler, çalışma örneklerinin görselleri ve kaynakçaları hakkında bilgiler yer almaktadır. Kurslar sürecinde işleme tekniklerinin öğretilmesinin yanında yeni ve farklı tasarımlara da yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kanaviçe, El Sanatları, Kumaş, Osmaniye, İşleme.

ABSTRACT

Turkish handicrafts have an important place in our cultural heritage. Among our handicrafts, the art of embroidery is a historical document that reflects our cultural values, maintains its vitality today and shows the social-cultural structure of the region that requires manual labor. Embroidery has an important place in Turkish arts. The motifs embroidered to express feelings and thoughts while embroidering reflect the inner world of the person. Cross stitch is the most common type of embroidery in Anatolia. Cross-stitching is done by passing threads through fabric holes using a needle and hand. The handmade embroidery samples made by women in Anatolia are shaped according to the geography in which they live, and their color and pattern compositions are shaped according to emotions and thoughts. Efforts are being made to transfer cross-stitch embroidery, one of our arts that has survived to the present day and attracts great attention, to future generations. In particular, courses are opened under units such as women's activity centers and public education centers opened within official institutions. Osmaniye Municipality Art and Vocational Education Center is an example of these units. Cross-stitch courses, which are among the handicraft courses opened within OBEM, have been actively operating for years. It contains general information about the work samples produced in the OBEM Cross Stitch courses, which were determined as the subject of study, and information about the visuals and bibliographies of the work samples. In addition to teaching embroidery techniques, new and different designs are also included in the courses.

Keywords: Cross-stitch, Handicrafts, Fabric, Osmaniye, Embroidery.

1. GİRİŞ

Adı İtalyanca kökenli kelimeler olan Canavaccio veya Caneveccio kelimelerinden gelmektedir. Seyrek dokunmuş kolalı keten bezi, bu bezin üzerine yapılan işleme, el işlemlerinde kullanılan çok seyrek örgülü bir cins tül (Meydan Larousse, 1971: 859). İşleme sanatının ne zaman ve nerede ortaya çıktığı kesinlikle söylemek mümkün değildir. Arkeologlar Hitit, Mısır, Mezopotamya, Asur, İran, Yunan ve Anadolu uygarlıklarına ait çeşitli buluntular ele geçirmiş, aynı zamanda Orta

Asya'da işleme sanatının varlığını gösteren pek çok eser bulunmuştur (Sürür, 1976: 8). Araştırmalarda Uygur hanlarının yabancı elçileri işlemeli örtülerle süslü tahtlarda kabul ettikleri belirtilmektedir. (Berker, 1981: 1). Anadolu kültüründe kanaviçe işlemler özellikle çeyiz geleneğinin vazgeçilmez parçaları arasındadır. Bu durum gelin adayının çeyizinde bulunan eşyaların üzerine yaptığı işlemlerle bu ürünleri süslediği ve böylece daha gösterişli hale getirip, zevkle kullanabilme özelliği kazandırmayı amaçladığı şeklinde açıklanabilir. Nas (2012: 1621) Anadolu kültüründe üretilen işlemlerin desenleri yakın çevrede yaşayan kadınlar tarafından birbirinden örnek alma geleneği ile yayılmıştır. Bu sebeple aynı motiflere Anadolu'nun farklı bölgelerinde rastlamak mümkündür. Sönmez (2016: 891) Anadolu'nun pek çok yerinde çapraz iğne adıyla bilinen kanaviçeye, genç kızların ve evli kadınların çeyizlerinde, yaşlıların sandık ve bohçalarında geleneksel kullanım alanı olan yastık kılıfı, yorgan kapağı gibi örneklerde sıklıkla rastlanmaktadır (Nas, 2012: 1621-1629). Ülkemizde özellikle 20. Yüzyıl işleme teknikleri arasında en yaygın uygulanan iğneler arasında kanaviçe bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda kanaviçenin özellikle AnkaraBeypazarı, Mersin-Tarsus, Konya-Hadim, Ankara-Ayaş, Afyon-Emirdağ, Adana-Örcün gibi il merkezlerine yakın ilçelere ve köylerine kadar geniş bir alanda uygulandığı ortaya çıkmıştır (Barışta, 2005: 212).

Osmaniye Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Merkezi (OBEM) el sanatı kapsamında farklı branşlarda kurslar açan Osmaniye belediyesine bağlı aktivite merkezidir. Kurslarda kanaviçe(işleme), dokuma sanatı, ahşap yakma, keçe, iğne oyası ve ebru gibi gelenekselleşmiş sanatlarımız tanıtılmakta ve uygulanmaktadır. Ortalama her kurs için on beş öğrenci alımı yapılmakta ve her kursta kendi dalına ait sanat branşında yetişmiş usta öğreticilerin eğitiminde yeni ustalar yetiştirilmektedir. OBEM toplumların kültür değerlerinden olan el sanatlarının yaşatılması için yapılan çalışmalara örnek olarak verilen aktivite merkezlerindedir. Son yıllarca ülkemizde hemen hemen her bölgede resmi bir kuruma bağlı olarak açılan bu tür aktivite merkezleri, özellikle de kadınlarda meslek edindirme bakımından önemlidir. Açılan kurslarda edindikleri bilgileri deneyimleri ile birleştiren kadınlarımız meslek sahibi olmanın yanında aynı zamanda uzmanlaşmış oldukları sanatların yeni kitlelere ulaşması ve gelecek kuşaklara miras olarak bırakılması konusunda da önemli rol oynamaktadırlar.

Resim 1 OBEM kanaviçe kurslarından bir kare (Güngör, 2022)

OBEM bünyesinde açılan kanaviçe kursları her dönem öğrenci alabilmektedir. Özellikle bölgede ev hanımları ilgi duymakta ve kendilerini geliştirmek adına katılım sağlamaktadırlar. Genellikle 396 saatlik ders modüllerinin işlendiği on bir ay süren kurslar açılmaktadır. Her modül bitişinde yeni kursiyerler kabul edilmektedir. Kursiyer bayanlar OBEM de bulunan kanaviçe kurslarında ürettikleri yeni tasarımları her modül bitişinde sergilemektedir.

Kanaviçe kurslarında yeni tasarımlar işleme tekniği ile üretilirken, yıllar önce işlenmiş miras olarak kalmış işleme örnekleri de günümüzde tercih edilen yeni tasarımlarda kullanılmaktadır. Seccade, çanta, torba gibi farklı kullanım amaçlarına göre tasarlanan ürünlerin süslemesinde işleme tekniği ile elde edilen kanaviçe işleri yer almaktadır.

Kanaviçe işlemleri çok eski yıllardan beri Osmaniye ve çevresinde yapılmaktadır. Eski dönemlerde yatak odası takımı, yastık başlığı, seccade gibi çeyiz ürünlerini bayanlar kendi elleri ile işlediği ürünlerden elde etmekteydiler.

Fotoğraf 1. Kanaviçe işleme gül örneği (Kılıç Karatay, 2022).

Etamin olarak bilinen iri delikli kumaşlarda ahşap kasnak kullanmadan sayma yöntemi ile işlemler yapılmaktadır. Delikleri küçük olan akfil diye bilinen kumaşlarda ise elde işleme yapılabilmesi için ahşap kasnak kullanılmasının yanında üzerine kanava bezinin delikleri üzerine deliklerin sayılması ile desen işlenmektedir. Bu tür kumaşlarda desen işlendikten sonra kanava bezi dikkatli bir şekilde kumaştan kesilerek çıkarılmaktadır.

Kanaviçe, uygulandığı kumaş özelliğine göre iplikleri sayılarak ya da ipliği sayılamayan kumaşlar üzerine yardımcı bir gereç olan kanava bezinin telleri sayılarak yapılan bir işleme türüdür. Kanaviçe işlemeye desenin uygun bir yerinden ve soldan başlanmaktadır. İğne aşağıdan çıkıp yukarıya doğru vevv iplik atımları oluşacak şekilde batırılır. İkinci sırada geri dönülerek birinci sıranın üstüne çapraz gelecek şekilde batarak işlem tamamlanır. (Can, 2017, s: 322).

Etaminden farklı olarak sık dokunan kumaşlarda iğne yardımı ile dokuma iplikleri yatay ve dikey olarak seyrettilerek etamin görüntüsü elde edilmekte ve üzerine işleme yapılmaktadır. Bu tür işlemlerde desenli bölüm diğer kumaştan farklı bir kumaş üzerine işlenmiş gibi görünmektedir. Antep işine teknik olarak benzese de görünüm olarak farklı olan işleme örnekleri de bölgede ilgi görmektedir.

Fotoğraf 2. Çözümleri seyreltilerek üzerine desen işlenen sehpa örtüsü(Kılıç Karatay, 2022)

OBEM kanaviçe kurslarında işleme tekniği ile günlük yaşamda kullanılabilecek tasarım ürünleri üretilmektedir. Özellikle günümüze uygun tasarım örneklerini görmek mümkündür. Bu örnekler arasında kolye uçları, tablo, mutfak masa takımı ve havlu örnekleri yer almaktadır.

Resim 2 Tablo örneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 3 Kolye örneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 2 deki tablo örneği Fazilet hanımın 15 Demokrasi ve Millî Birlik Günü'ne ithafen tasarlanmış kanaviçe işleme örneğidir. Etamin kumaş üzerine çalışılmış örnekte anlamlı günden kalan görseller kanaviçe işleme tekniği el ile işlenerek üretilmiştir. Resim 3 deki kolye ucunda ise Habibe Çölkadiroğlu çiçek ve elibelinde motifini etamin kumaş üzerine el ile işleyerek kadının gücüne atıfta bulunulmuştur.

Resim 4 Fazilet güngör'e ait Havlu örneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 5 Masa takımı örneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Havlu kenarlarında tek kenar bölümünde kanaviçe işleme tekniği kullanılmıştır. Özellikle kenarlarında kalın şeritlerin bulunduğu havlular seçilmiş ve bu kalın şeritler işlenerek desenler yerleştirilmiştir. Resim xdeki havlu örneğinde bu tasarımlardan olup ilgi gören tasarım örneklerindedir. Yemek masa örtüsü takımı etamin üzerine yapılan kanaviçe işlemlerin akfil kumaşları üzerine dikilmesi ile elde edilen tasarım örneklerindedir. Her iki tasarımda çeyiz içinde yer alan önemli el emeği ürünlerdendir.

2. OBEM KANAVİÇE KURSLARINDA ELDE ÜRÜNLERİ SINIFLANDIRILMASI

2.1. Seccade örnekleri;

Namaz kılmak, ibadet amaçlı tasarlanan ürünlerdir. Seccade ürünlerinde doğrudan etamin kumaş üzerine işleme yapılan örnekler olduğu gibi öncesinde farklı kullanım amacı için işlenip daha sonra işlevini kaybetmek üzere olan kanaviçe işleme örneklerinin yeni tasarımlarda kullanıldığı örneklerde mevcuttur. Kursiyer bayanlar sadece günlük ihtiyaçları için değil aynı zamanda çeyiz ürünleri olarak da seccade örnekleri tasarlamaktadır.

Resim 6 Seccade örneği (GÜNGÖR ARŞİVİNDEN, 2022).

Siyah etamin üzerine işlenen kanaviçe seccade örneğinde bitkisel motiflerin kullanıldığı farklı desenler kullanılmıştır. Desenler tek tek iğne ve desen iplikleri ile sayılarak el ile işlenmiştir. İşlemesi bittikten sonra ayak kısmının geldiği yer ise siyah farklı bir kumaşla kalın şerit halinde dikilerek kullanıma hazır hale getirmiştir.

Resim 7 Seccade örneği (GÜNGÖR ARŞİVİNDEN, 2022).

Beyaz zemin üzerine işlenen Resim 7 'deki kanaviçe seccade örneğinde bitkisel motifler akfil kumaş üzerine işlenmiş ayak kısmı olarak belirtilen bölümde ise beyaz saten kumaş kullanılmıştır. Desenin alt bitiş kısmında beyaz küpürler şerit olarak dikilmiştir.

Resim 8 Seccade örneği (Güngör arşivinden, 2022).

Resim 8' deki seccade rneği Hatice Karaaslan tarafından mavi saten kumaş üzerine daha öncesinde işlenmiş kanaviçe işlemesinin dikilmesiyle elde edilen yeni tasarımıdır. Kanaviçe işlemesi tasarım sahibine annesinden kalmış etamin üzerine işlenmiş yatak örtüsü olup, bu işleme örneğini günümüz tasarımlarında kullanmıştır. Kanaviçe yatak örtüsünü kullanmayan kursiyer, işlemeyi dikkatli bir şekilde keserek mavi saten kumaş üzerine dikerek yerleştirmiş daha sonrada desen kenarını el işlemesi yaparak yeni tasarım üretmiştir. Ayak kısmı olarak bilinen tasarımın alt kısmında ise beyaz akfil kumaş kullanmıştır.

Resim 9 Seccade rneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 10 Seccade rneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 11 Seccade rneği
(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 9-10-11 deki seccade tasarım örnekleri ise OBEM de üretilen farklı seccade tasarım örnekleridir. Saten kumaş üzerine dantel örgüsü veya farklı kumaşların desenleri kesilerek yerleştirilerek elde edilen tasarım örnekleridir.

2.2. Yatak rts örnekleri;

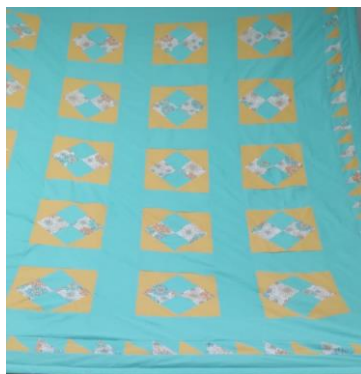
Yatak rts tasarlanan ürünlerde renkli akfil kumaşları kullanılmış, örtünün n yüzünde önceden işlenen işlemeler kullanılmıştır. Günlük yaşam ihtiyaının dışında çeyiz ürünü olarak tasarlanan ürünlerde bulunmaktadır. Ebat olarak genellikle 240X260 cmdir.

Resim 12 yatak örtüsü örneği (Güngör arşivinden, 2022).

Çift kişilik yatak örtüsü olarak tasarlanan Resim 12’deki örtü örneğindeki tasarım öncesinde yastık veya yatak örtüsü olarak işlenen etamin üzerine kanaviçe örnekleri şerit halinde kesilip renkli akfil üzerine dikilmesiyle elde edilmiştir. Tasarımda renk bütünlüğünü sağlamak adına işlemede kullanılan desen iplikleri ile akfil kumaş rengi aynı olmasına dikkat edilmiştir. Örtünün desen bezemesinde yer alan kanaviçe işleminin yaklaşık elli yıl öncesinde işlendiği ve ürünün sahibi olan kursiyerin annesinin çeyizinden miras olduğu bilinmektedir. Ürün yeni bir işleve kavuşurken sandık içinde saklanan el emeği ürünlerde gün yüzüne çıkmaktadır.

Kursiyerler sadece işleme veya dantel örneklerini değil aynı zamanda farklı amaçlar için kullanmış oldukları kumaşları kırkyama parçalarının oluşturulmasında kullanarak yeni ve farklı tasarımlar üretmektedir. Örneğin (Resim 13-14-15 deki ürünler öncesinde etek, gömlek veya farklı bir giyim eşyası olarak kullanılmış daha sonra bu eşyaları atmak yerine bu tür tasarımlarda malzeme olarak kullanmayı tercih etmişleridir. Kırkyama ürünleri Sultan Özkan, Fatma Demir ve Hatice Taşdelen tarafından çalışılan örneklerdir.

Resim 13 yatak örtüsü örneği Resim 14 yatak örtüsü örneği Resim 15 yatak örtüsü örneği
(Güngör arşivinden, 2022). (Güngör arşivinden, 2022). (Güngör arşivinden, 2022).

2.3.Çanta Örnekleri;

Bazı tasarımlarda kumaş olarak etamin veya akfil kumaşı kullanılmakta bazı tasarımlarda ise öncesinde farklı bir kullanım işlevi olan kumaşlar kullanılmaktadır. Örneğin kot pantolon, gömlek, etek gibi giyim eşyalarının zamanla yıpranıp eskimesi sonucu kullanılmayan giyim eşyalarının yıpranmayan bölgeleri yeni tasarımlarda malzeme olarak kullanılmaktadır. Çanta örneklerinin desen kompozisyonlarında kursiyer bayanlar kendi istedikleri bezeme örneklerini kullanmaktadırlar. Kursiyerler çantaları günlük kullanım için tasarladıkları gibi özel günler içinde çanta tasarımları yapmaktadırlar. Yapılan örneklerle hem aile ekonomisine katkı sağlanmakta hem de kendi ihtiyaç duydukları ürünleri üretebilmektedirler.

Resim 16 Çanta Örneği (GÜNGÖR arşivinden, 2022)

Resim 16 da görseli verilen çalışmada zigzag olarak bilinen motifin farklı renklerle şerifler halinde etamin kumaşı üzerine işlenerek elde edilmiştir. Desen ayrı olarak kumaşa iğne ve renkli iplerle işlenmiştir. Desen işleme biten çalışma çanta aparatına monte edilerek günlük yaşamda kullanılmaktadır. Tasarım kurs usta öğreticisi Fazilet GÜNGÖR'e Aittir.

Resim 17 Fazilet GÜNGÖR tasarımı Çanta Örneği (GÜNGÖR arşivinden, 2022)

Göz motifinin desene hakim olduğu Resim 17 deki örnekte diğer çanta örneğinde olduğu gibi etamin kumaş üzerine işleme öncesinde yapıldıktan sonra çanta aparatına monte işlemi yapılmış ve günlük eşya olarak kullanıma hazır hale getirilmiştir.

Resim 18 Necibe Şekeroğlu Çanta Örneği (GÜNGÖR arşivinden, 2022)

Resim 18 deki çalışmada kumaş olarak etamin kumaşı kullanılmıştır. Örnekte bitkisel motifler olarak bilinen yaprak ve çiçeklerin yer aldığı görülmektedir. Etamin kumaştan çantaya askılar yapılmıştır. Desen öncesinde işlenerek çantanın iç kısmında astar kullanılmıştır.

Resim 19 Çanta Örneği (GÜNGÖR arşivinden, 2022)

Tasarımı Fazilet GÜNGÖR'e ait olan çanta örneği yaygın olarak kot kumaşı olarak bilinen ve halk dilinde denim kumaşı olarak da geçen kumaş üzerine bitkisel motifler işlenerek elde edilen tasarım örneğidir. Resim 19 da çanta örneğinde kumaş olarak daha önce giyim eşyası olarak kullanılan pantolon veya gömleklerin zamanla yıpranması sonucu bazı bölgelerinde deforme meydana gelmiş, deforme olmayan kısımları ise yeniden değerlendirme amacı ile çanta olarak tasarlanmıştır. Çantanın ön yüzüne tasarımı zenginleştirmek adına bitkisel çiçek, yaprak ve dal gibi desen kompozisyonları işleme tekniği ile yerleştirilmiştir.

Resim 20 Çanta Örneği (GÜNGÖR arşivinden, 2022)

Resim 20 de yer alan çanta örneğinin tasarımın sahibi Fazilet GÜNGÖR olup çalışma etamin kumaşı yerine akfil olarak bilinen kumaş çeşidi kullanılmıştır. İşleme tekniği ile bitkisel motifler işlenmiştir. Desen Bezemesinde çiçekler ve yapraklar kullanılmıştır. İşlemesi önce yapılan çanta örneğinin kulpları aynı kumaştan fakat iç kısmında astar olarak ise saten kumaş kullanılmıştır.

Resim 21 Çanta Örneği (GÜNGÖR arşivinden, 2022)

Çanta örneğinde (Resim 21) akfil kumaş üzerine çizgi film karakterlerinin işlendiği desen tasarımı kullanılmış, askılarda yine aynı kumaştan dikilmiştir. Çalışmanın sahibi Fatma Demir kızının doğum günü hediyesi olarak el emeği ürünü tasarlanmıştır.

2.4. Kese Örnekleri;

İçerisine Para, kurutulmuş kokulu gül, çiçek veya bitki konulmak tasarlanan dekoratif süs eşya ürünleridir. Araştırma sürecinde elde edilen örnekler incelendiğinde bazı görülmektedir. Keselerin yapılış amaçlarına göre ölçülerinde farklılık görülmektedir.

Resim 22 Kese örneği (Güngör arşivinden, 2022)

Gelincik çiçeği tasarımlı keseler Şifa Şahin tarafından beyaz etamin kumaşı üzerine farklı desen iplikleri ile elle işlenmiştir. İşleme dikim aşamasından önce işlenmiştir. Kalan parçaların değerlendirilmesi için yapılan örnek bölgede çok fazla ilgi görmektedir. Çoğunlukla içerisine kurutulmuş kokulu çiçekler konulmaktadır.

Resim 23 Kese örneği (Güngör arşivinden, 2022)

Rukiye Türkmen'e ait olan çalışma Akfil kumaşı üzerine el ile işlenen bitkisel kökenli deseni olan kese örneği, desen işlendikten sonra dikilmiştir. İçerisine ihtiyaca göre malzeme konularak kullanım eşyası olması amaçlanarak üretilmiştir.

Resim 24 Kese örneği

(Güngör arşivinden, 2022)

Resim 25 Kese örneği

(Güngör arşivinden, 2022)

Fazilet Güngör ve Güler Alkol tarafından tasarlanan örnekler öncesinde beyaz etamin üzerine işlenen kanaviçe işleme yeni bir işlev kazandırma amacı ile dikkatli bir şekilde desen bozulmadan kesilerek daha sonra farklı renkte akfil kumaş üzerine dikilerek yeni bir tasarım elde edilmiştir. (Resim24-25)

Resim 26 Kese örneği (Güngör arşivinden, 2022)

Resim 26 da örnek Hatice Karaaslan tarafından Etamin kumaş üzerine çiçek, yaprak ve göz motiflerinin oluşturduğu desen kompozisyonu ile işlenen kanaviçe kese örneğidir. Diğer örneklerden farklı olarak her iki ucunda açık olmasıdır. Her iki ucun şeritlerle çevrelenip içerisinden bağlama ipi geçirilerek ağız kısımları kapatılmaktadır.

3. SONUÇ

Anadolu’da yaygın olarak işlenen ve günümüze kadar gelebilen türk el sanatları zengin örneklerle sahiptir. Kültür kimliğinin önemli belgelerinden kabul edilen el emeği olan el sanatı ürünleri toplumların yaşam biçimi, sanata verdiği önemi ve el emeği isteyen sanatlarımızda yeteneklerini göstermektedir. El sanatlarımızdan olan kanaviçe işlemesi giyim, kuşam veya süs eşyası ihtiyacı olarak ortaya çıkmış zamanla zengin desenlerin kullanımı ile gelişerek günümüze kadar ilgi duyulan sanatlarımızdan olarak gelebilmiştir.

Sanatsal becerilerin ortaya çıktığı desen kompozisyonları, kullanılan motifler, desen iplikleri ve zamanla gelişen işleme teknikleri kanaviçe işleminin günümüzde ilgi duyulan sanatlarımızdan biri olmasına sebep olmuştur. Günümüzde resmi kurumlar bünyesinde açılan kurs ve okullar kanaviçe sanatının gelecek nesillere Kültür mirası olarak bırakılması bakımından önemlidir.

Osmaniye belediyesi bünyesinde (OBEM) açılan kurslar ve kurslarda görev alan usta öğreticilerde her dönem farklı kursiyerlere kanaviçe sanatını öğretmekle kültür değerlerine sahip çıktığını göstermektedir. Kanaviçe işleme örnekleri gelişen teknolojiye karşı direnmektedir. Açılan kanaviçe kurslarında günümüz modasında ilgi görmeyen yıllar önce işlenmiş ve miras olarak bugüne kadar gelebilmiş el emeği işlemler modern tasarımlar içinde kullanılması, kanaviçe sanatını önemli ve canlı tutma çabası olarak kabul edilebilir. Örneğin günümüzde ürün tüketiminin çok olması, hazır malzeme ve makine işlemesi ürünlere olan ilgiyi ve talebi arttırmıştır. OBEM bünyesinde açılan kanaviçe kursu sayesinde Osmaniye merkezde ikamet eden bayanlar hem iş imkânı bulabilmekte hem de yeni tasarımlar üretebilmektedir. Bu durum geleneksel el sanatlarımızın yaşatılması ve kültür mirası olarak gençlerin ilgisi çekmesi bakımından önemlidir.

KAYNAKLAR

Barışta, H. Ö.(2005). *Türkiye Cumhuriyeti Dönemi Halk Plastik Sanatları*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 3045.

Berker, N. (1981). *İşlemler*. Yapı Kredi Bankası Yayınları. 1981.

Can, M. (2017) *Anadolu Türk Kültüründe Kanaviçe*, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, Cilt:10, Sayı:20

Meydan Larrousse Ansiklopedisi. (1971). Kanaviçe. Cilt:6, İstanbul, s:859.

- Nas, E. (2012). “*Konya Yöresi El Sanatlarında Anlam Yüklü Motiflerin Halk Diline Yansıması*”, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, S. 7/1, s. 1619-1633.
- Sönmez, K. (2016). “*Konya İli Bozkır İlçesinde Çeyiz Kültürü*”, Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bozkır, 6-8 Mayıs 2016, Konya. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları: 9, Bildiriler Kitabı, s. 885-902.
- Sürür, A.. (1976). *Türk İşleme Sanatı*. İstanbul: Ak Yayınları, Türk Süsleme Sanatları Serisi: 4

Sözlü görüşmeler ve Görsel Kaynaklar

- Güngör Fazilet, Sözlü Görüşme, Usta Öğretici, 30.08.2022
- Taşdelen Hatice, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Özkan Sultan, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Çölkadıoğlu Habibe, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Alkol Güler, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Demir Fatma, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Türkmen Rukiye, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Şahin Şifa, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Karaaslan Hatice, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022
- Demir Fatma, Sözlü görüşme, Kursiyer, 30.08.2022